

Republika e Kosovës
Republika Kosova/Republic of Kosovo
Akademia e Drejtësisë/Akademija Pravde/Academy of Justice

Priština,
16-17.03.2023
26-27.06.2023

ZAKLJUČCI ZA UJEDINJENJE SUDSKOG PRAKSE

Radionica sa sudijama Apelacionog suda, odeljenja i opšte-gradanskog odeljenja i odeljenja za upravna pitanja

Dana 16. i 17. marta 2023. godine, kao i 26. i 27. juna 2023. godine, u hotelu Amazona – Vučitrn, uz podršku Pravne akademije, održana je radionica na temu ujedinjavanja sudske prakse, za Opšte odeljenje. - Civilno odeljenje. , i Odeljenje za administraciju.

Prvom delu seminara održanom 16. marta prisustvovali su: predsedavajući i sudija Valon Totaj i sudije Arsim Hamzaj, Gani Avdiu, Rafet Haxhaj, Lumni Sallauka, Kujtim Pasuli, Hidajete Gashi-Alaj, Naime Ahmeti, Frosina Sylejmani, Fatmir Baloku, Besnik Bislímaj, Gëzim Llulluni, Hunaida Pasuli, Halide Reka, Nora Bllaca-Dula, Besnik Feka, Liridon Maloku, Burim Shala, Nehat Idrizi, Ardian Ajvazi, Malsor Kryeziu dhe Ramiz Kuqi.

Dan 17 marta učestvovali su :predsednik suda Valjon Totaj , kao i sudije Rafet Haxhaj, Gani Avdiu, Ardian Ajvazi, Besnik Feka, Liridon Maloku, Fatmir Baloku, Kujtim Pasuli, Nehat Idrizi, Burim Shala, Hunaida Pasuli, Besnik Bislímaj, Malsor Kryeziu, Frosina Sylejmani, Hidajete Gashi-Alaj, Nora Bllaca-Dula si dhe Halide Reka.

U drugom delu radionice održane 26. juna učestvovali su: predsednik suda Valon Totaj, ka i sudije Gani Avdiu, Rafet Haxhaj, Nora Bllaca-Dula, Halide Reka, Hunaida Pasuli, Besnik Feka, Liridon Maloku, Lumni Sallauka, Arsim Hamzaj, Frosina Sylejmani, Hajriz Hoti, Ramiz Kuqi, Fatmir Baloku, Mehmet Ndrecaj, Burim Shala, Nehat Idrizi, dhe Bujar Muzaqi.

Dana 27 juna učestvovali su predsednik suda Valon Totaj, kao i sudije Rafet Haxhaj, Gani Avdiu, Kujtim Pasuli, Arsim Hamzaj, Liridon Maloku, Nora Bllaca-Dula, Hunaida Pasuli, Halide Reka, Burim Shala, Fatmir Baloku, Mehmet Ndrecaj, Nehat Idrizi, Bujar Muzaqi dhe Enes Mehmeti.

Radionicu su vodili predsednik Apelacionog suda Valon Totaj, šefe Opšteg odeljenja, sudija Rafet Hadžaj, šef građanskog odeljenja, sudija Gani Avdiu i sudija Arsim Hamzaj, dok su učestvovali stručni saradnici Artan Xhaqaj i Blende Mjeku.

U okviru ove radionice razmotrena su mnoga pitanja u vezi sa postavljenim pitanjima, pri čemu su se sve sudije složile da usaglašavanje mišljenja i stavova sudija o ovim pitanjima treba da urade same navedene sudije.

Radionica je počela podelom učesnika u grupe. Podela na grupe je napravljena tako da sastav grupe bude iskusan sudija iz prve generacije, zatim sastav grupe je takav da su u njoj sudije srednje generacije i poslednje generacije sudija Sud. of Appeal. Svaka od grupa je sastavila i predstavila predloge dajući kratko obrazloženje zašto je o takvom predlogu potrebno raspravljati.

Učesnici su dali 23 predloga, o kojima se potom raspravljalo jedan po jedan, a sudije su postigle punu saglasnost o tome kako će ubuduće odlučivati za svaki predloženi predlog.

Nakon razgovora i postavljenih pitanja, u cilju ujednačavanja sudske prakse po ovim pitanjima, Kolegijum sudija Apelacionog suda, Opšte odeljenje Građansko odeljenje kao i Odeljenje za upravne poslove tokom prvog i drugog dela radionica je uspela da završi diskusije i uspela da izvuče zaključke o 23 predložene tačke.

Kolegijum sudija Apelacionog suda, Opšte odeljenje Građansko odeljenje kao i Odeljenje za upravne pitanja , sa ove radionice izveli su sledeće zaključke:

1. U slučajevima kada je Apelacioni sud, sastavljen od sudije pojedinca, odbio predlog za ponavljanje postupka, a istu odluku je potvrdilo veće istog suda, može li se predlog za ponavljanje postupka dva puta podneti ista tačka, prema objektivnom roku, ili ovaj predlog treba odbaciti kao nedozvoljen?

Zaključak

Stranka može zahtevati ponavljanje postupka, iz svih razloga predviđenih članom 232. ZPK, uključujući činjenice i dokaze navedene u članu 232. tačka g ZPK, ali ne za istu činjenicu i dokaze u vezi na šta je prethodno odlučeno pravosnažnom sudskom presudom. U ovom slučaju, (drugi) predlog za ponavljanje postupka treba odbaciti kao nedozvoljen, jer je stranka tokom celog postupka imala mogućnost da predloži takve dokaze, a to nije učinila.

2. Koje odeljenje ima predmetnu nadležnost da odlučuje o radnim sporovima, konkretno o jubilarnim platama državnih službenika – službenika PAK-a?

Zaključak

Po ovom pitanju, Apelacioni sud treba da se obrati Vrhovnom sudu Kosova da zatraži pravno mišljenje.

3. Kako postupiti u vezi sa predlogom mere bezbednosti, u slučajevima u kojima je uložena žalba drugostepenom sudu, da li odlučuje veće ili sudija pojedinac i da li se u slučaju odluke daje pravni savet?

Zaključak:

O predlogu mere bezbednosti podnetom Apelacionom sudu odlučuje veće Apelacionog suda u sednici veća bez neposrednog razmatranja na osnovu stanja spisa predmeta i na osnovu članova 190. i 208. ZPP. Protiv ove odluke ne bi trebalo dozvoliti pravo žalbe.

4. Kako postupiti kada stranka traži troškove za podnetu žalbu i za odgovor na žalbu u slučajevima kada je po žalbi odlučeno pozitivno?

Zaključak:

U slučajevima kada je žalilac meritornom odlukom uspeo u postupku po žalabi i ima određen zahtev za naknadu troškova advokata za sastavljanje žalabe i takse za žalabu, podnosilac žalbe ima pravo i na naknadu štete. ovih nastalih troškova, pa stoga veće sudija Apelacionog suda smatra da isti treba da se usvoji. Dok se odgovor na žalbu ne smatra podneskom u smislu člana 99 ZPK, člana 6.1 AKK, kao i člana 2.4 UA br.01/2017, od 15.03.2017. poreza, stoga podnosilac predstavke nema pravo na naknadu troškova za ovo njegovo pismo.

5. Da li je naslednik tuženog legitimisan u pogledu predloga za ponavljanje postupka kada je odluka doneta u odsustvu okrivljenog koji je bio mrtav u vreme podnošenja tužbe ili čak i tokom sudskog postupka?

Zaključak:

Univerzalni naslednik umrle stranke u postupku spora stiče kvalitet stranke po zakonskom ovlašćenju za nastavak spornog postupka u svim slučajevima u kojima se radi o sporovima koji se odnose na prava koja se mogu preneti, i to ona koja može se naslediti. Dakle, u nastavku postupka ima pravni položaj stranke koji je imao njegov prethodnik, sa pravom da preduzima sve procesne radnje, uključujući i korišćenje pravnih i vanrednih lekova pod uslovima predviđenim zakonom (član 280.1 ZPK).

6. Da li se nakon isteka Kolektivnog ugovora priznaju prava i obaveze stranaka u pogledu putnih naknada i troškova?

Zaključak:

U vezi sa ovim pitanjem, potrebno je preduzeti radnje prema tački IV Pravnog mišljenja Vrhovnog suda Kosova GJ.A.40/2023 od 27.02.2023.

7. Da li se pravo svojine na društvenoj svojini može steći pobjedničkim receptom?

Zaključak:

U konkretnom slučaju, pravo svojine na društvenoj svojini ne može se steći zastarelošću. Zakon o izmenama i dopunama Službeni glasnik ZMJJP br.6/80 (SL List SRJ, br. 29/96) nije važeći zakon na Kosovu. Nakon završetka rata na Kosovu (1998-1999), pitanje važećeg zakonodavstva je određeno članom 1 Uredbe UNMIK-a br. 1999/24, kojim je određeno da će zakon na snazi na Kosovu biti: a) propis objavljen od PSSP i instrumenti izdati u skladu sa njim i b) Zakoni koji su važili do 22.03.1989. Navedenom odredbom, Zakon o izmenama i dopunama zakona koji su bili na snazi 22.03.1989. godine nije definisan kao važeći zakon, iako mogu biti na snazi i zakoni posle tog datuma koji nisu diskriminatorni, i koje u skladu sa članom 1.3. ovog pravilnika, sud, organ ili lice može izuzetno primeniti taj zakon, ako slučaj nije uređen zakonima od 22.03.1989.

8. Kako postupiti u slučajevima da je prvostepeni sud u postupku izvršenja, vezano za rešenja Inspektorata za rad, gde su navedeni iznosi obaveze, odbio naplatu dužnika kao neosnovan, a sada je rešenje pravosnažno i izvršna, a postoji i odluka Ustavnog suda od 16.12.2022. godine po kojoj su ove odluke inspektorata nezakonite?

Zaključak:

U vezi sa ovim pitanjem, postupak izvršenja treba nastaviti po dosadašnjoj praksi (prema članu 71. stav 1. stav 1.2. ZJN) za sva pravosnažna rešenja Inspektorata rada koja su predviđena za izvršenje do 16.12.2022. kada je po pitanju nadležnosti Inspektorata Ustavni sud Republike Kosovo presudom KO27/21 od 16.12.2022.godine odlučio, kojom presudom Ustavni sud nije retroaktivno ukinuo ovakve odluke Inspektorata rada donete ranije. ovog datuma.

9. U imovinskopravnim slučajevima kada nedostaje katastarska evidencija neophodna za davanje mišljenja ili davanje istorije, a ispravna katastarska evidencija se nalazi u Srbiji, treba li obustaviti postupak i vratiti katastarsku dokumentaciju iz Srbije ili nastaviti odlučio na osnovu tih beleški koje se nalaze u spisima predmeta?

Zaključak:

Članovi 277. i 278. Građanskog zakonika ne predviđaju prekid glavnog pretresa u slučajevima kada stranka ne može da dobije dokaze, ali stranka može ostvariti svoje pravo tako što će predložiti ponavljanje postupka u skladu sa zakonskim odredbama ZPP koji su uređeni postupak po vanrednom pravnom leku za ponavljanje postupka.

10. Šta bi trebalo da bude orijentir za usvajanje tužbe u vezi sa pitanjima naknade štete po tužbi za klevetu i uvredu i koje kriterijume treba uzeti kao osnovu u slučaju odobravanja?

Zaključak:

Po ovom pitanju treba tražiti pravno mišljenje od Vrhovnog suda Kosova

11. Da li tužiocu pripada naknada u slučajevima prestanka radnog odnosa nezakonitom odlukom a da mu nije istekao ugovor o radu?

Zaključak:

Kada je tužiocu ukinut ugovor o radu pre isteka, nezakonitom odlukom poslodavca, ima pravo na naknadu izgubljene zarade (prema članu 80. Zakona o radu) za vreme od momenta prevremenog prestanka radnog odnosa. ugovora, do njegovog isteka.

12. Da li je u slučajevima određivanja mere obezbeđenja dozvoljena žalba na rešenje kojim se odbija zahtev za oslobađanje ili smanjenje isplate garancije?

Zaključak:

U konkretnom slučaju, protiv rešenja kojim je odbijen zahtev za oslobađanje ili smanjenje plaćanja garancije nije dozvoljena posebna žalba jer takvo rešenje ima upravni karakter i ovaj postupak se ne završava meritornim rešenjem.

13. Da li žalbu treba odbaciti ili usvojiti kao dozvoljenu u slučajevima kada žalbu protiv rešenja datog u postupku izvršenja po osnovu neizvršenja podnosi porodica umrlog dužnika, koja je uz istu kao dokaz priložila umrlicu?

Zaključak:

U konkretnom slučaju, naslednik ima pravo da podnese pritužbu i ista mora biti ozakonjena umrlicom ili bilo kojim drugim dokumentom koji dokazuje da je naslednik umrlog. Prvostepeni sud u toku sprovođenja izvršnog postupka mora postupiti po odredbama člana 35. ZPP.

14. Kako postupiti u slučajevima eksproprijacije, kada postoji veštačenje ili superveštačenje grupe veštaka, a da je iznos naknade mnogo veći u odnosu na procenu organa za eksproprijaciju?

Zaključak:

Veštačenje kao dokaz radi razjašnjenja činjenica i okolnosti o kojima sud nema stručno znanje, mora se uzeti u skladu sa zakonskim odredbama ZPK i oceniti u skladu sa članom 15. Zakona o eksproprijaciji, kojim se utvrđuje koji kriterijumi moraju biti uzeti kao osnova prilikom procene eksproprijisane nepokretnosti. U ovim slučajevima, ako superveštačenje koje je izdala grupa veštaka ispunjava uslove koje je sud tražio rešenjem o veštačenju u odnosu na druge dokaze u postupku, u principu treba verovati istom, odnosno pod uslovom da ispunjava zakonske uslove za ocenjivanje.

15. Kako postupiti u slučajevima kada prvostepeni sud u izvršnom postupku uopšte ne određuje jemstvo ili kada jemstvo određuje ali bez dokaza o uplati, a predmet se po žalbi prosleđuje Apelacionom sudu?

Zaključak:

Drugostepeni sud može razmatrati žalbu nakon uplate garantnog iznosa prvostepenom sudu (član 78.5 ZJN). Ako u spisima predmeta nema dokaza da je jemstvo uplaćeno, drugostepeni sud vraća predmet prvostepenom sudu na postupanje po članu 78. ZPP, tako da pitanje isplate jemstva garancija je pojašnjena. Ovo će važiti kako za slučajeve u kojima je prvostepeni sud odlučio da plati jemstvo, tako i za slučajeve kada prvostepeni sud nije odredio garanciju. Prvostepeni sud ne bi trebalo da prosledi predmet drugostepenom sudu bez dokaza – priznanice o uplati garancije.

16. Kako postupiti u slučajevima kada je žalaba u potpisao advokat u ime stranke kao njen ovlašćeni zastupnik, koji je učestvovao na ročištima ali neovlašćeno u spisima predmeta i kako da 7 postupi se u slučajevima kada je pritužba koju je potpisao advokat u ime stranke prva procesna radnja koju je preduzeo, a nije dostavio ovlašćenje za ovu svoju radnju?

Zaključak:

U oba slučaja, drugostepeni sud mora vratiti predmet prvostepenom sudu, tako da ovaj može tražiti od stranke da priloži ovlašćenje, odnosno odobrenje stranke za procesne radnje koje on sprovodi (Član 93.2 u vezi sa članom 189.2 ZPK).

Preporuka za osnovne sudove:

Prvostepenim sudovima se preporučuje da sprovedu prethodno ispitivanje pritužbe prema svim pravnim osnovama člana 186 ZPK, u suprotnom će predmeti biti vraćeni na završetak kada se uoče nedostaci kao što je odsustvo ovlašćenja u spisima predmeta.

17. Da li se mera bezbednosti može odrediti u slučajevima kada su ispunjena dva uslova predviđena članom 297 stav 1 tačka a) i b) ZPK, a garancija nije uplaćena? Kako Apelacioni sud treba da postupi u ovim slučajevima?

Zaključak:

U konkretnom slučaju, tri zakonska uslova moraju biti ispunjena kumulativno, a mera osiguranja se ne može odrediti bez plaćanja garancije koju je odredio prvostepeni sud. U suprotnom, odluka prvostepenog suda mora biti poništena.

18. Da li se privremeni zastupnik može dodeliti tuženom bez predloga tužioca u slučajevima kada se ispostavi da je adresa tuženog netačna?

Zaključak:

U ovim slučajevima, sud će, po službenoj dužnosti tuženog čija adresa prebivališta ili boravište nije poznata, imenovati privremenog zastupnika kada su ispunjeni zakonski uslovi iz člana 79.3 ZPK.

19. Kako postupiti u slučajevima kada prvostepeni sud nije jasno definisao šta je rešenjem odbio, kao i u slučajevima kada prvostepeni sud odlučuje po neutvrđenom tužbenom zahtevu tužioca i pored činjenice da postoji geodetska veštačenja, a takođe i u slučajevima naknade štete kada zahtev nije preciziran nakon relevantnog veštačenja?

Zaključak:

U ovim slučajevima, odluka prvostepenog suda se poništava i predmet se vraća istom sudu na ponovno suđenje jer predmet spora nije pravilno određen, odnosno nije utvrđen tužbeni zahtev.

20. Da li na strani tuženog treba uključiti sve naslednike u slučajevima kada je reč o jedinstvenim su parničarima ili se razvoj postupka može nastaviti samo sa nekim od naslednika koji su uključeni u tužbu?

Zaključak:

Prilikom jedinstvene suparnice u smislu člana 269 ZPP –a, svi naslednici ostavioca moraju biti uključeni kao jedinstveni suparničari na strani tuženog.

21. Da li se zastarelost prekida prilikom postupanja po periodičnim zahtevima utvrđenim članom 360. ZOO?

Zaključak:

Zastarelost je zakonom uređen pravni institut, koji ni stranke ni sud ne mogu promeniti. Za zahteve iz člana 360. ZOO, za koje je propisan rok zastarelosti od 1 godine, ovi zahtevi se propisuju po isteku roka od 1 godine od isteka godine u kojoj je stigao zahtev za zastarelost. Dakle, plaćanjem rate prekida zastarelost za sva potraživanja za koja nije istekao rok od 1 godine, ali ne i za potraživanja za koja je proteklo više od 1 godine od trenutka isplate prema zakonskom roku jer ova potraživanja ne predstavljaju jedinstven dug, već su specificirani mesečni zahtevi.

22. Ko je nadležan da odlučuje o upravnim pitanjima u vezi sa naknadom jubilarnih zarada državnih službenika po osnovu kolektivnih ugovora?

Zaključak:

U ovim slučajevima nadležno je Građansko odeljenje. Upravno odeljenje će odlučivati samo o slučajevima u kojima je postupak pokrenut preko KPMK.

23. Da li su ispunjeni uslovi za pokretanje upravnosudskog postupka (upravnog sukoba) kada organ uprave drugog stepena ukine rešenje prvostepenog organa i predmet vrati na vraćanje?

Zaključak:

U ovim slučajevima nije dozvoljeno pokretanje parnice, jer se u slučaju poništaja rešenja prvostepenog organa od strane drugostepenog organa, predmet vraća na ponovno odlučivanje i vraćanje u nadležnost prvostepenog organa i bez odlučivanja istog o pitanjima zbog kojih je rešenje ukinuto, nije moguće nastaviti sa postupkom u vezi sa upravnim sukobom jer istim rešenjem nije meritorno odlučeno.

Ostvarivanje ciljeva radionice

Što se tiče razumnosti održavanja i ostvarenih ciljeva, ističemo da je radionicu karakterisao visok duh profesionalizma i izražena posvećenost, od rada u grupama i iznošenja predloga, do razvijanja debate o svakoj predloženoj tački i donošenja konačnog zaključka o tački o kojoj se raspravlja. Debatu je karakterisao visok stepen profesionalizma i davanja mišljenja o ponuđenim rešenjima, visok stepen uvažavanja vremena i mišljenja drugih, do donošenja odluke o odobravanju i konačnom zaključku.

Za pitanja za koja je postojala potpuna saglasnost odlučeno je jednoglasno, dok je za pitanja koja su imala nešto duže rasprave odlučeno većinom glasova.

Kao zaključak navedenog, vredi napomenuti da je inicijativa za održavanje ovakvog sastanka i metodologija rada u okviru radionice naišla na visoku ocenu učesnika, za šta je konstatovano da je ova radionica bila veoma uspešna i da su zaključci doneti olakšaće rad sudijama Apelacionog suda i ne samo u budućnosti.

Naglašavamo da uspeh postignut na ovom sastanku ne bi bio moguć bez podrške Sudskog saveta Kosova-KJK, predsednika Apelacionog suda Valona Totaja, Kolegijuma sudija Opšteg odeljenja-Građanskog odeljenja i Odeljenja. za administrativne poslove.

Posebno se zahvaljujemo Pravnoj akademiji, što je podržala i omogućila ovu radionicu.

Kopija se šalje na:

*Svim sudijama Apelacionog suda Kosova,
Sudski savet Kosova;
Arhiva Apelacionog suda Kosova i
Pravna akademija*